

което е особено показателно, за разлика от предишните миграционни вълни на циганите, при тази трета вълна няма съществени различия между трайно уседналите от векове цигани и бившите, сравнително наскоро уседнали чергари (а някои, главно в Румъния, съхранили чергарския си начин на живот). Мигрантите са от различни цигански групи, но като цяло преобладават потомците на трайно уседналите цигани, които преобладават и като дял от общия брой на циганското население в съответните страни (и особено в България).

Заклучение

Причините за тази съществена промяна в характера на циганските миграции при последната, все още незавършена вълна (преобладаване в нея на трайно уседналите цигани), трябва да се търсят в постигната през вековете по-висока степен на обществена интеграция на циганите в Източна Европа в сравнение с техните събратя по света. Трудно е от днешна дата се каже какви са перспективите на развитие на циганските миграции от Източна към Западна Европа. Поне засега изглежда, че те са близко до своя максимум, и едва ли може да се очаква ново, бурно екстензивно развитие. Може обаче да се очакват промени от друг вид – постепенно прекъсване на връзките със страните, от където идват, и трайно установяване на циганите мигранти в новите им страни на Западна Европа, т.е. в крайна сметка нова цялостна картина на циганското присъствие в обединена Европа.